

Проектот е финансиран од Европската Унија

Граѓанските организации и медиумите во контрола над работата на јавните претпријатија во Полошкиот Плански

ИНСТИТУТ ЗА СТРАТЕШКИ ИСТРАЖУВАЊА И ЕДУКАЦИЈА

КАКО ДО ПОТРАНСПАРЕНТНИ ЛОКАЛНИ ЈАВНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА?

Бриф бр.5

Институт за стратешки истражувања и едукација

www.isie.org.mk

Јуни 2020

Во овој бриф

ги претставуваме клучните заклучоци за подобрување на транспарентноста на локалните јавни претпријатија во Полошкиот Плански Регион. Резултатите од анализата согласно со Алатката за отчетност и транспарентност изготвена од Центарот за граѓански комуникации се достапни сајтовите www.opendata.mk и www.isie.org.mk.

Наша цел:

да се идентифицираат корисните механизми кои овозможуваат контрола, транспарентност и отчетност на локалните јавни претпријатија во Полошкиот Плански Регион, од страна на самите јавни претпријатија, општинските совети, локалните медиуми и локалните граѓански активности и организации.

За проектот

Проектот „Граѓанските организации и медиумите во контрола над работата на јавните претпријатија во Полошкиот Плански Регион“, го спроведува Институтот за стратешки истражувања и едукација – ИСИЕ од Скопје во периодот ноември 2019 – ноември 2020 година. Овој документ е изготвен со помош на грант доделен преку проектот „Заклучување на интегритетот и намалување на корупцијата во државниот и во приватниот бизнис-сектор“, финансиран од Европската Унија, а спроведуван од Центарот за граѓански комуникации во партнерство со Здружението Конект и Здружението на даночни советници.

Во рамките на проектот, ИСИЕ спроведе анализа над работата на јавните претпријатија во Полошкиот Плански Регион за 2019 година, согласно со Алатката за отчетност и транспарентност изготвена од страна на Центарот за граѓански комуникации. Целта на активноста беше да се процени состојбата во овој сегмент за локалните јавни претпријатија во овој плански регион врз основа на што беа формулирани препораки.

Истражувањето опфати 8 локални јавни претпријатија во Полошкиот Плански регион: Јавно претпријатие за комунални дејности „Комуналец“ – Гостивар, Друштво за услуги „Чистота Јегуновце“ ДООЕЛ, Јавно комунално претпријатие „Шари“ – Општина Боговиње, Јавно комунално претпријатие „Тетово“ – Тетово, Општинско јавно претпријатие „Вардар“ – Брвеница, Јавно претпријатие за комунални дејности „Маврово“ – Маврови Анови, Јавно претпријатие за стопанисување со спортска сала „Ринија“ – Гостивар и Јавно претпријатие за јавни паркиралишта „Градски паркинг“ – Тетово.

Преку активностите на овој проект, вклучително и подготовката на овој документ, ИСИЕ тежнее да го поттикне интересот на граѓаните за остварувањето на нивните права на локално ниво особено во функција на зголемување на транспарентноста и отчетноста на локалните јавни претпријатија.

ЗАКЛУЧОЦИ

Истражувањето покажа дека во голем дел локалните јавни претпријатија во Полошкиот Плански Регион не ги применуваат критериумите за отчетност и транспарентност, согласно со Алатката изготвена од страна на Центарот за граѓански комуникации.

Во таа насока, во рамките на истражувањето се наметнаа следниве заклучоци:

- ⇒ Ниедно од анализираниите претпријатија во Полошкиот Плански Регион не објавува податоци за членовите на управниот и надзорниот одбор и нивните биографии, надоместот кои им се исплаќа, списокот на вработени и нивните контакт податоци како и навремени информации од седниците на управниот одбор.
- ⇒ Во ниедно јавно претпријатие во овој плански регион не постои посебен оддел за пристап до информации.
- ⇒ Ниедно од локалните јавни претпријатија нема објавено Правилник за заштитено внатрешно пријавување како и основни податоци за контакт – лице за заштитено внатрешно пријавување.
- ⇒ Ниедно претпријатие нема објавено Оперативен извештај за работењето во 2019 година; редовни квартални финансиски извештаи; Ревизорски извештај за 2019 година; статистички информации поврзани со нивната дејност; Годишен план за јавни набавки, огласи и тендерски документации како и известувања за склучени и реализирани договори за јавни набавки на нивните веб-локации.
- ⇒ Само едно претпријатие од анализираниите има објавено: (1) листа на информации од јавен карактер со кои располага претпријатието; (2) основни податоци за контакт со имателот на информацијата во претпријатието; (3) основни податоци за контакт со службеното лице за посредување со информации; (4) објаснет начин за поднесување на барање за пристап до информации; (5) закони кои се однесуваат на надлежноста на претпријатието; (6) статутот на претпријатието; (7) програма за работа и развој; (8) организациската шема на локалното јавно претпријатие.
- ⇒ Од друга страна, значајно е да се нагласи дека неколку претпријатија во Полошкиот Плански Регион имаат објавено податоци од надлежностите кои ги извршуваат, односно му се утврдени со закон како и ги имаат објавено видовите услуги што ги дава претпријатието.

Од анализата може да се заклучи дека постои евидентен простор за подобрување на активностите и капацитетите на локалните јавните претпријатија во Полошкиот Плански Регион за подобра отчетност и транспарентност на работењето. Се наметнува потреба од континуирана едукација на менаџментот и вработените за законските обврски во делот на транспарентност како и за следење на најдобрите практики на другите релевантни институции особено јавните претпријатија на национално ниво во однос на отчетноста на трошењето на јавните пари.

Оваа брошура е изготвена со помош на грант доделен преку проектот „Зажакнување на интегритетот и намалување на корупцијата во државниот и во приватниот бизнис-сектор“ што го спроведуваат Центарот за граѓански комуникации, Здружението Конект и Здружението на даночни советници, а во рамките на проектот „Граѓанските организации и медиумите во контрола над работењето на јавните претпријатија во Полошкиот Плански Регион“. Содржината на публикацијата е единствена одговорност на Институтот за стратешки истражувања и едукација - ИСИЕ и на никаков начин не може да се смета дека ги одразува гледиштата на Европската Унија.